

Programa analitică

Disciplina: Chimie cuantică
Anul de studiu: II
Semestrul I: 2 ore curs, 1,5 ore seminar / săptăm.
Cod:
Anul universitar: 2008/2009

1. Obiectivele cursului

Prezentarea principiilor generale ale mecanicii și chimiei cuantice. Aplicarea metodelor cuantice la studiul unor sisteme simple, de interes pentru chimie, urmărindu-se, în principal, dezvoltarea modelului hidrogenoid al structurii atomice și fundamentarea conceptului de orbitală atomică.

2. Conținutul de bază

Cap. 1. Noțiuni introductive de mecanică cuantică. Ecuația lui Schrödinger.

- 1.1. Introducere. Natura cuantică a materiei. Obiectul Chimiei cuantice.
- 1.2. Dualismul undă – corpuscul. Ipoteza de Broglie.
- 1.3. Principiul de incertitudine al lui Heisenberg.
- 1.4. Ecuația lui Schrödinger.
- 1.5. Proprietăți generale ale ecuației lui Schrödinger.
- 1.6. Sensul fizic al funcției de undă.

Cap. 2. Aplicații ale mecanicii cuantice.

- 2.1. Mișcarea unei particule într-o cutie de potențial.
- 2.2. Oscilatorul armonic liniar.
- 2.3. Bariera de potențial. Efectul tunel.
- 2.4. Mișcarea unei particule sub acțiunea unei forțe centrale.
- 2.5. Rotatorul rigid format din două particule.
- 2.6. Atomul de hidrogen (hidrogenoidul).
- 2.7. Funcțiile de undă (orbitalele atomice) pentru atomul de hidrogen.
- 2.8. Semnificația fizică a orbitalelor atomice hidrogenoide. Aplicații

Cap.3. Formularea generală a mecanicii cuantice

- 3.1. Noțiunea de spațiu liniar.
- 3.2. Stări și observabile.
- 3.3. Transformări și operatori.
- 3.4. Proprietăți generale ale operatorilor

- 3.5. Valori proprii și vectorii proprii ale operatorilor
- 3.6. Postulatele mecanicii cuantice în formularea lui Dirac.
- 3.8. Teoria reprezentării stărilor și operatorilor.
- 3.9. Reprezentarea de coordonată. Ecuația lui Schrödinger.

Cap. 4. Spinul electronic în mecanica cuantică. Teoria lui Dirac.

- 4.1. Necesitatea spinului electronic.
- 4.2. Teoria lui Pauli a spinului electronic. Operatorii de spin.
- 4.3. Principiul lui Pauli.
- 4.4. Aplicație a principiului lui Pauli. Funcția de undă pentru starea fundamentală a atomului de heliu.

Cap. 5. Metode aproximative ale mecanicii cuantice aplicabile în chimia cuantică

- 5.1. Metoda variațională.
- 5.2. Metoda perturbațiilor independente de timp.
- 5.3. Perturbații dependente de timp.
- 5.4. Reguli de selecție pentru atomul de hidrogen.
- 5.5. Spectrul hidrogenoidului.

3. Sistemul de evaluare a studentului: evaluare pe parcurs și examen final

4. Bibliografie minimală pentru curs

- 1. C. Ghirvu, „Mecanică cuantică”, I. P. Iași, 1983
- 2. R. Daudel, G. Leroy, D. Peeters, M. Sana, „Chimie cuantică”, Ed. Academiei Române, București, 1988
- 3. A. Szabo, N. Ostlund, “Modern Quantum Chemistry: Introduction to Advanced Electronic Structure Theory”, Dover Publications, 1996
- 4. L. Pauling, E. Bright Wilson, „Introduction to Quantum Mechanics with Applications to Chemistry”, Dover Publications, 1985
- 5. I.G. Murgulescu, „Introducere în Chimia fizică - Atomi, molecule, legătura chimică”, vol. I, 1, Ed. Academiei Române, București, 1976
- 6. C. Ghirvu, „Structură chimică”, Universitatea “Al. I. Cuza” Iași, 1973
- 7. A. Messiah, „Mecanică cuantică”, Ed. Științifică, București, 1974
- 8. I.N. Levine, „Quantum Chemistry”, Allyn and Bacon, New York, 1974

9. Tematică seminar

- 1. Sisteme de coordonate în chimia cuantică.
- 2. Studiul comportării unei particule într-o cutie de potențial.
- 3. Studiul oscilatorului armonic liniar.
- 4. Trecerea unei particule printr-o barieră de potențial dreptunghiulară.
- 5. Operatorii momentului cinetic în coordonate polare sferice
- 6. Studiul relațiilor de comutare ale operatorilor momentului cinetic.
- 7. Valorile proprii și funcțiile proprii ale operatorului proiecției momentului cinetic pe axa z, $\hat{L}_z$.

8. Valorile proprii și funcțiile proprii ale operatorului momentului cinetic, $\hat{L}^2$.
9. Studiul părții radiale a funcției de undă pentru hidrogenoid.
10. Reprezentarea grafică și interpretarea fizică a orbitalelor atomice pentru hidrogenoid.
11. Studiul reprezentării spinului electronic prin matricea Pauli.

6. Bibliografie seminar

1. Diverse surse de programare proprii și comerciale de Chimie cuantică.
2. I. Humelnicu, Iuliana Voicu, C. Ghirvu, M. Constantinescu, “*Chimie cuantică - Aplicații generale și probleme. Partea I – atomistică*”, Editura Universității <Al.I. Cuza> Iași, 2002, reeditată în 2004;
3. C. Ghirvu, I. Humelnicu, “*Chimie cuantică - Aplicații generale și probleme. Partea II – Structură moleculară*”, Editura Universității <Al.I. Cuza> Iași, 2005.

Titular disciplină,

Prof. dr. Constantin GHIRVU